

Het uur van de ster

Van Clarice Lispector verscheen eerder bij
Uitgeverij De Arbeiderspers:

De ontdekking van de wereld

Over Clarice Lispector:

Benjamin Moser, *Clarice Lispector. De biografie*

Clarice Lispector

Het uur van de ster

Roman

Vertaald door Adri Boon

Met een nawoord van Colm Tóibín

Uitgeverij De Arbeiderspers
Amsterdam · Antwerpen

Voor deze uitgave ontving de vertaler een werkbeurs van
het Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Copyright © 1977 Erven Clarice Lispector
Copyright Nederlandse vertaling © 2017 Adri Boon /
bv Uitgeverij De Arbeiderspers, Amsterdam
Copyright nawoord © 2011 Colm Tóibín
Dit nawoord werd gepubliceerd met toestemming van
Rogers, Coleridge & White Ltd., Londen
Oorspronkelijke titel: *A hora da estrela*
Oorspronkelijke uitgave: Editora Rocco Ltda., Rio de Janeiro

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van bv Uitgeverij De Arbeiderspers, Amsterdam. *No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from bv Uitgeverij De Arbeiderspers, Amsterdam.*

Omslagontwerp: Nico Richter
Omslagillustratie: Jean Lambert-Rucki, *Montmartre*,
1925 © Christie's Images / Bridgeman Images

ISBN 978 90 295 1070 7 / NUR 302

www.arbeiderspers.nl

Het uur van de ster

HET IS MIJN SCHULD
OF
HET UUR VAN DE STER
OF
ZE ZOEKT HET MAAR UIT
OF
HET RECHT OM TE SCHREEUWEN

Janice Dispectoy

.WAT DE TOEKOMST BETREFT.
OF
EEN KLAAGLIJKE BLUES
OF
ZE KAN NIET SCHREEUWEN
OF
EEN GEVOEL VAN GEMIS
OF
FLUITEN IN DE DUISTERE WIND
OF
IK KAN ER NIETS AAN DOEN
OF
OPSOMMING VAN VOORGEVALLEN FEITEN
OF
SENTIMENTEEL LEVENSLIED
OF
HEIMELIJKE AFGANG VIA DE ACHTERDEUR

Opdracht van de schrijver
(in feite Clarice Lispector)

Goed, ik draag dit hier op aan de oude Schumann en zijn lieve Clara, die thans helaas nog slechts botten zijn. Ik draag mezelf op aan de dieprode kleur zoals van mijn bloed van een man in de bloei van zijn leven en dus draag ik me op aan mijn bloed. Ik draag mezelf vooral op aan de kobolden, dwergen, sylfiden en nimfen die mijn leven bevolken. Ik draag mezelf op aan de heimwee naar mijn vroegere armoede, toen alles soberder en waardiger was en ik nog nooit kreeft had gegeten. Ik draag mezelf op aan de onstuimigheid van Beethoven. Aan de trilling van Bachs neutrale kleuren. Aan Chopin die mijn botten week maakt. Aan Stravinsky die me bang maakte en met wie ik al vlammend wegvloog. Aan Tod und Verklärung, waarin Richard Strauss me een lotsbestemming onthult? Bovenal draag ik mezelf op aan de vooravonden van vandaag en aan vandaag zelf, aan de doorschijnende sluier van Debussy, aan Marlos Nobre, aan Prokofiev, aan Carl Orff, aan Schönberg, aan de twaalftoonscomponisten, aan de snerpende kreten van de elektronische componisten – aan al diegenen die doordrongen tot angstaanjagend onverwachte gebieden in mij, aan al die profe-

ten van het heden die mij mezelf zozeer hebben voorspeld dat ik op dit moment explodeer in: ik. Deze ik die ook jij omvat want ik houd het niet vol om slechts mij te zijn, ik heb anderen nodig om me staande te houden, dwaas die ik ben, helemaal scheefgezakt, want wat kun je anders doen behalve mediteren om te vallen in die volle leegte die alleen door meditatie te bereiken is. Meditatie hoeft nergens toe te leiden: meditatie kan een doel op zich zijn. Ik mediteer woordloos over het niets. Wat mijn leven in de war stuurt is schrijven.

En – en niet te vergeten dat de structuur van het atoom niet zichtbaar maar wel bekend is. Ik weet van een heleboel dingen die ik niet heb gezien. En jij ook. Een bewijs van het bestaan van wat het meest waar is valt niet te leveren, het enige wat je kunt doen is erin geloven. Er huilend in geloven.

Deze geschiedenis vindt plaats onder de noodtoestand, tijdens een nationale ramp. Het is een onvoltooid gebleven boek omdat het antwoord ontbreekt. Dat antwoord waarvan ik hoop dat iemand op de wereld het me zal kunnen geven. Jij? Het is een verhaal in technicolor om er toch nog iets van luxe aan te geven dat, mijn God, ook ik nodig heb. Amen voor ons allemaal.